

LA MARCHA MORA ALCOYANA DE MASANOBU KIMURA COM A PARADIGMA D'UNA FESTA EN EL RECORD

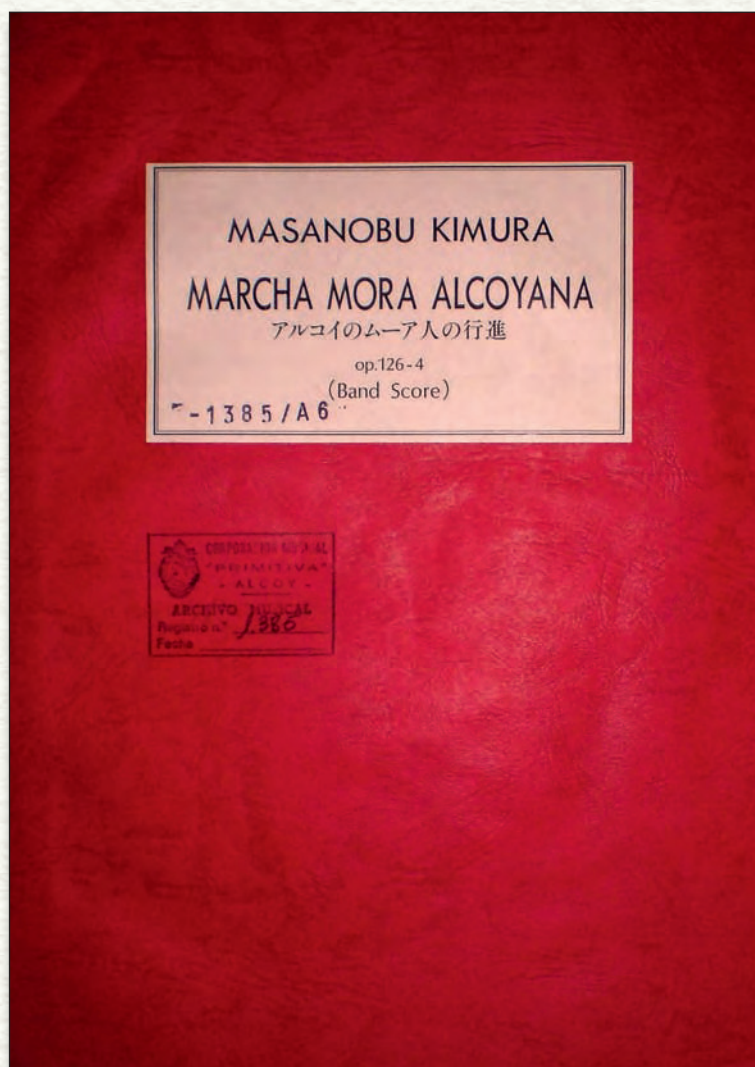
Àngel Lluís Ferrando Morales

"No debemos sorprendernos de nada de lo que pueda ocurrir en un futuro más o menos lejano, pero sí inquietarnos si no surge un espíritu renovador"

Una breu introducció, que dotarà també de contingut la coda final, dona pas a un primer tema a càrrec d'unes subtils fustes amb una delicada i acuradíssima instrumentació. Aquest serà tal vegada, l'aspecte que més sorprendrà de la composició: unes mixtures etèries i un refinat tractament de la percussió. Tots els recursos, fins i tot alguns tòpics o fórmules estereotipades de l'explosió mediterrània que és la festa d'Alcoi, estaran presents al llarg del discurs musical. Un discurs musical proper per la temàtica, però amb connotacions llunyanes: una íntima i rara sensació d'alguna cosa molt propera i absolutament llunyana alhora... Com no podia ser d'altra manera, la *Marcha Mora Alcoyana* de Masanobu Kimura no és una composició a l'ús. Es tracta d'una impressió, en el sentit més ampli del terme, d'una potent imatge que, en un instant, va cridar l'atenció i el interès del compositor nipó. La impressió, potent i captivadora, que tenien fa vint-i-cinc anys les nostres festes. Unes qualitats que avui potser estan perdent-se.

No es tracta, en qualsevol cas, d'una composició de circumstàncies. La versió bandística definitiva de la marxa és el darrer estadi d'una música que al menys passa per tres estats: composició en 1983, instrumentació en 1984 i finalment una revisió l'any següent. Kimura no va escatimar precisió i cura en una peça que hagués pogut ser per a ell –cal tenir ben present que estem davant d'un compositor sòlidament format amb una producció de més d'un centenar d'obres catalogades en aquells moments– solament una mera curiositat, un *souvenir* del seu viatge a Alcoi. Ben lluny d'aquest camí, Kimura no sols instrumenta l'obra per a banda, sinó que revisa a consciència la seua tasca. Tot aquest procés durarà més de dos anys.

Aquesta darrera qüestió té més importància del que sembla en un

principi. La composició festera d'una obra per a banda a la nostra ciutat té unes connotacions ben clares: el innegable interès en la seua estrena per part del compositor i la seua difusió massiva, tots dos motius complementaris. Kimura volia que la seua obra s'interpretés, no solament en un auditori tancat, sinó també segu-

rament al carrer. Per altra banda, el seu caràcter evident d'obsequi per al poble, havia de donar-se a conèixer en la formació instrumental més popular, fugint d'elitismes o cercles on no està garantit l'accés de tothom, i consegüentment de formacions instrumental més minoritàries o d'instruments solistes. Era una peça per al

poble d'Alcoi inspirada en la nostra entrada de moros i el seu nom no deixava espai per a la discussió... però per què alcoiana? Que vol dir música alcoiana?

Quasi un quart de segle després i arribats a aquest punt, és convenient preguntar-se igualment... la música de la festa d'Alcoi i en certa manera la pròpia festa, és netament alcoiana? Tenim aquell segell de personalitat que ha inspirat els nostres creadors més de cent anys en tots els àmbits de la festa? Conservem a hores d'ara aquesta sensació de que la *nostra festa* es nostra? És la festa actual la mateixa que va inspirar Kimura per fer la seua obra? Avui Kimura faria el mateix? Qualificaria i adjectivaria d'igual manera la seua composició?

Que ningú vullga veure en aquestes preguntes tant directes una despectiva reflexió des d'una situació privilegiada ni des del més pur estil del nostre, reconegut a hores d'ara pels de fora i els de dins, egocentrisme i xovinisme alcoià en matèria festera. Res més lluny de la realitat. No es tracta d'un rastre deixat per la nostra incontenible necessitat d'una prova de paternitat musical al 1982, on per damunt de tot –també de la pròpia música, víctima en certa forma de la situació– vam tenir que mostrar al món el nostre ADN musical. No és tampoc una crida a l'alcoiana exacerbada, ni siquiera una reacció airada davant la inexorable evidència de que la *nostra festa* és moltes vegades la trista referència d'aspectes socials caducs i desigualtats encobertes. Es tracta senzillament de pensar sobre una qüestió que hem deixat de banda als darrers anys, que simplement hem deixat fluir al llarg del temps, sense més. I el temps, les circumstàncies econòmiques, les pràctiques comercials i la despreocupació de tot plegat, han fet la seua llavor. La globalització, tantes vegades citada als darrers anys, també ens ha afectat a la *nostra festa* en molts aspectes, infiltrant-se pels badalls més inesperats o tal vegada els que menys podem controlar: la vessant artística de la festa, allò que li atorga la seua personalitat més marcada. I això, com qualsevol cosa, té coses bones i d'altres ben dolentes, però indubtablement ens fa perdre personalitat pròpia.

Amando Blanquer, el recordat mestre, ens parlava uns anys després de que Masanobu Kimura completés la seua tasca –concretament a la revista de festes de l'any 1988– d'aquestes qüestions en un article que, senzilla i humilment –com era ell– va titular *La marcha cristiana*. Però aquesta senzillesa del títol amaga un vertader cabdal de reflexions del més alt nivell. És tracta sens dubte d'un article de referència al que, personalment, he tornat moltes vegades. Un text essencial per apropar-se a una vessant social de la festa que, lamentablement, no es va entendre en aquell moment i encara avui és de difícil lectura per al gran públic, aliè majoritàriament a qüestions estètiques o de caire filosòfic. No obstant això, Blanquer no pot ser més clar: la Festa de Moros y Cristians és una sola, però les seues expressions són tantes com pobles on es desenvolupa. No podem parlar de "festa" en abstracte, sinó de diferents manifestacions d'una mateixa expressió popular amb continguts estètics específics, qualificats d'"espirituals" per Blanquer. Com senyala el nostre compositor, totes aquestes consideracions les trobem molt especialment als compositors dels primers anys del segle XX, sublimant i distingint la festa –la *nostra festa* específica, pròpia i personal– mitjançant la seua música. Una música per a cada festa. Festa i música que també van captivar Kimura al 1983.

El profund amor i respecte cap a la seua terra, la seua gent i la seua festa, van moure Blanquer a fer aquella reflexió crítica d'una situació en 1988. Avui són també aquestes premisses les que dicten aquestes paraules. Una invitació a fer un mínim anàlisi de la situació, a adoptar una posició més crítica i reflexiva davant la nostra realitat actual –aquesta mena de crisi de personalitat que acompanya a l'econòmica–, incòmoda, però a la que no podem girar la cara.

NOTES

- 1 Blanquer Ponsoda, Amando: *La marcha cristiana*. Revista de Festes, 1988.
- 2 El compositor aporta al final del manuscrit les tres dates exactes: el 24-5-1983 acaba la composició, el 7-5-1984 la instrumentació per a la banda i el 15-9-1985 la revisió final.
- 3 Vaig tenir el privilegi de ser convidat com a ponent al III Foro Nacional de Embajadores de Fiestas de Moros y Cristianos, celebrat a Mutxamel el 6 d'abril del 2008. En aquest marc, amb més de 500 participants, es van debatre qüestions on encara som una mena de referent, però d'altres on la festa d'Alcoi no ix gens ben parada. Com tots podem intuir, es tracta d'aquelles qüestions socials que tenen a veure amb la discriminació sexual o la realitat multicultural i multiètnica de la nostra societat actual, aspecte aquest últim que comença a tenir el seu espai propi en les festes d'altres poblacions.
- 4 La darrera vegada en aquest III Foro Nacional de Embajadores de Fiestas de Moros y Cristianos.
- 5 La lectura o revisió de la ponència es vertaderament recomanable.

